

Муниципальное автономное общеобразовательное учреждение
«Санагинская средняя общеобразовательная школа»

«Рассмотрено»

Руководитель МО

 /Мархаева Т.Х./
ФИО

Протокол № 1 от «24»
августа 2017 г.

«Согласовано»

Заместитель директора

по УВР МАОУ «Санагинская
СОШ» Доржиева Н.В./
ФИО

«25» августа 2017 г.

«Утверждено»

Директор МАОУ

«Санагинская СОШ»

 /Бандеева И.В./
ФИО

Приказ № 95 от «28» августа 2017 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

Предмет: бурятская литература

Класс: 10

Учитель: Норбоева О.Т.

Категория: высшая

Стаж: 32

2017-2018 учебный год

1. Тайлбари бэшэг

Тус хүдэлмэри хадаа 1312 дугаар 2004 оной мартын 9 Россиин Федерациин Һуралсалай министерствын тогтоолнууд, 889 дугаар 2010 оной августын 30 хубилагдаһан Һуралсалай министерствын тогтоолнууд, 1089 дугаар 2004 оной мартын 5-най Һуралсалай министерствын захиралта дээрэ үндэһэлжэ зохоогдоһон, творческоор хэрэглэхэ гэхэн удхатайгаар байгуулагдаһан туршалгын программа баримталан, 10 -дахи класста ажалай программа зохоогдобо.

Гэхэтэй хамта арадай аман зохоол аман үгын, уран һайханай литература бэшэмэл үгын искусство, тиимэхэ уран зохоол зохооходоо уран хурса, шэмэг удхатай үгэ гол түлэб аргуудай нэгэн болоно гэжэ ходоодоо һурагшадта һануулха шухала.

Нүгөө талаһаа, уран зохоол хүн тухай, тэрэнэй доторой байдал, хүниие тойрон байһан оршон байдал, байгаали, хүнэй ажабайдал, арад зоной ажамидалар г.м. тухай зохоогдоһон байдаг. Бодото юумэнүүд, үнэн болоһон үйлэ хэрэгүүд, бодото байдал уран зохоолой, уран һайханай литературын үндэһэн боложо хэрэглэгдэдэг. Уран зохоолшо бодото байдал дээрэ үндэһэлжэ, тэрэниие һажаажа, ухаан бодолойноого хүсөөр, һанаагаараа тэрэниие уран гое болгожо, ном соогоо уран һайханаар, гоеор зохоогдоһон байдал бии болгодог, энэ байдалын үнэн бодото байдалда адлирхуу байдаг гэжэ һурагшадта ойлгуулха шухала.

Уран һайханай литература гү, али уран зохоол шудалан үзэлгын гол зорилгонууд гэбэл:

- уран һайханай литература хүнэй, хүн түрэлтэнэй ажамидаларда тусхай һуури эзэлдэг, тэдэнэй хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ удха шанартай гэжэ ойлгуулха;

- уран һайханай литература шудалан үзэлгэ хадаа түрэл арадайнгаа ба бэшэшье арадуудай соел болбосорол, ёһо заншал ойлгожо абалгынтусгаар арга гэжэ ойлгуулха;

- искусствын этико-эстетическэ компонент байгуулха гуманитарна ойлгосонуудые тайлбарилжа үгэхэ;

- уран зохоол уншаха дуратай болгохо, гое һайханиие наринаар ойлгодог мэдэрэл хүмүүжүүлхэ;

- бодото байдал, ажабайдал ба искусство, оршон тойрониие зүбөөр сэгнэжэ, тэдэндэ үнэтэй сэнтэйгээр хандахые һургаха;

- аман ба бэшэмэл хэлэлгэдэ һургаха, тэрэниие хүгжөөхэ;

- һурагшад уран һайханай зохоол зүбөөр, хүсэд дүүрэнээр хадуужа абаха, шэнжэлжэ, сэгнэжэ һураха гол түлэб теоретико-литературна, эстетическэ ойлгосонуудтай болохо еһотой.

Уран һайханай литература зүбөөр, хүсэд дүүрэнээр, гүнзэгыгөөр ба өөрынгөө ажамидаларда туһатайгаар ойлгожо абахын тула литературын теоридо онсо анхаралаа хандуулан, һурагшадые ойлгомжын аппараттай болгохо. Уран һайханай литературые үгын искусство гэжэ шэнжэлэн үзэлгэ, текстнүүдэй удха зүбөөр гаргажа һургалга.

Энэ программа баазова теоретико-литературна ойлгосонууд дээрэ үндэһэлжэ, тэдэниие гол принцип болгон байгуулагдаа. 11 - дэхи класста һурагшадтай урда жэлнүүдтэ ойлгожо абаһан мэдэсэ, шадабари бүридхэжэ ябталагдана ба һурагшадые историко-культурна ба историко-функциональна талыень баримталан үзэлгэ болоно.

Уран зохоолшын уран һайханай оршон байдал, түүхэ ба соелой талаһаань ойлгожо абалга.

Һурагшад гол түлэб иимэнүүд онол шадабаритай болохо гэжэ хараалагдана: уран хурсаар уншаха шабадаритай, уран зохоолые ба тэрэнэй хубинуудые хаба соогоо бээ даагаад анализ хэхэ, эстетическэ сэгнэлтэ үгэхэ, соел болон еһзаншалтай холбохо, тайлбарилха, диалог ба монолог зүб хэрэглэхэ, элдэб бэшэмэл болон шэнжэлэгын ажалнуудые хэхэ.

Туд программа бэлүүлхэдээ, ойлгож абаһан мэдэсыень шалгахдаа коммуникативно-творческо ажалнуудые үнгэргэхэ: творческо(зохеон байгуулгын) мастерской, практикум, даабари, шэлэжэ абаһан зохеолоо бээ даагаад анализ хэлгэ, дүн гаргалгын уншагшадай конференци г.м.

Бэлүүлхэ болзор ба шата – 2017/2018 хуралсалай он, 10 класс

3. Сэдбүүдэй гаршаг

1. Буддын шажанай зохёолнууд
2. Үльгэрэй далай
3. Үльгэрэй далайе модондо ниилэгшын шүлэг
4. XX зуун жэлэй эхин үеын буряад литература
5. Д.Банзаров тухай шүлэг
6. Ерэнсэй ехэ үбгэн. Сагай дүрбэн уларил.
7. XX зуун жэлэй эхин үеын литература
8. Н.Г.Балдано “Энхэ Булад баатар”(4)
9. Ж.Тумунов “Нойrhoо һэриһэн тала (5)”
10. Х. Намсараев. Зохёохы зам.
11. “Тайшаагай ташуур” зүжэг(4)
12. Х. Намсараев “Үүрэй толон”(7)
13. А. Бальбуров . Зохёохы зам.
14. “Зэдэлээтэ зэбэнүүд” (7)
15. Ж. Балданжабон. Зохёохы зам.
16. “Сэнхир хаданууд” (8)
17. Ч.Ц.Цыдендабаевай уран һайханай юртэмсэ
18. “Холо ойрын түрэлнүүд”(6)
19. Д.З.Жалсараевай уран һайханай юртэмсэ
20. “Газар дэлхэйн дуунууд”
21. Н.Г.Дамдиновай уран һайханай юртэмсэ
22. “Мүшэтэ харгы”
23. “Шэлдэй Зангиин дуун”
24. Д.А.Улзытуевай уран һайханай юртэмсэ
25. “Ая ганга”, “Шоно Баатарай дуун”
26. Буряад романай уран һайханай юртэмсэ
27. Буряад шүлэглэмэл зохёолнуудай хүгжэлтэ
28. Буряад зүжэглэмэл зохёолнуудай хүгжэлтэ

4. Һурагшадай мэдэсэ, шадабариды табигдаха гол эрилтэнүүд

Һурагшад гол түлэб иимэ юумэнүүды мэдэхэ ёһотой:

- уншажа байһан зохеолойngoо автор тухай, номой нэрэй удха тайлбарилга;
- уран зохеолшоной намтарһаа тон шухала мэдээнүүды;
- уран зохеолнуудай текстнүүды;
- шудалан үзэжэ байһан зохеолой герой болоод гол үйлэдэгшэ нюурнууд тухай, зохеол сохи шухала үйлэнүүды мэдэхэһээ гадна, тэдэнэй хоорондохы харилсаа холбоонууды, типическэ удха шанар;
- уран зохеол бэшэхэ гол шухала аргууд, зураглалай янзанууд, зохеолой темэ, идея, гол удха, уран зохеолой геройнууд, сюжет г.м. литературна теориhoо ойлгосонууды;
- байгуулгын (композициин) шухала онсо янзанууды, хэлэнэй зураглан тодорхойлохо арга хэрэгсэлнүүды;
- программын эрилтын ёһоор сээжэлдэһэн шүлэгүүды, эпическэ зохеолой хэһэгүүды;
- литературна зан абари (характер), литературна тип, романтизм, реализм гэхэн ойлгосонуудай шухала шэнжэнүүды г.м.

Һурагшад гол түлэб иимэ юумэнүүды хэжэ шадаха ёһотой:

- уран зохеолшын зохеол соогоо бэшэһэн уран зураглалы хөөрөжэ;
- уран зохеолшын зурагланууды зурагы ухаан бодолдоо, сэдхэлдээ бии болгожо;
- үзэжэ байһан зохеолой гол шухала үйлэнүүды (эпизодууды), үйлэдэгшэ нюурай хэлэһэн үгэ, хэрэг г.м. бусад олон юумэнүүдһээ илгажа;
- зохеол соохи үйлэнүүдэй болоһон шалтаганы, сагы, тэрэнэй хойшолонгы элирүүлжэ;
- үзэжэ байһан зохеолой хэлэнэй уран аргууды, байгаалин зураглалнууды текст сооһоо илгажа;
- зохеолой идеяны болоод уран найханай талы харуулалгада сюжетэй зүйлнүүдэй (үйлын хүгжэлтын эхин, үйлын уялдалга, үйлын хүгжэлтын эгээл дээдэ шата) үүргэ болон гол проблематика элирүүлжэ;
- үзэгдэжэ байһан зохеолнуудай байгуулгын (композициин) зүйлнүүды илгажа;
- зохеолой удха задалан харуулхадаа, геройн үүргэ ба геройдо үгэһэн авторай сэгнэлтэ эли тодо болгожо;
- зохеолой геройнуудай өөр өөрын ба бултандань хабаатай шэнжэнүүды тодорхойлон, характеристикэ үгэжэ, тэдэндэ авторай ямараар хандажа байһы элирүүлхэ зорилготойгоор геройнууды зэргэсүүлжэ;
- уран зохеолнуудай текст лирическэ, эпическэ, драматическа жанрай байһаарнь тэдэниень хараадаа абажа, тодоор, уранаар уншажа;
- уран зохеолой геройнуудта характеристикэ үгэхэ орео түсэб табижа;
- үзэжэ байһан зохеолой геройнууд тухай, тэдэндэ авторай ямараар хандажа байһы хараадаа абан, һурагша бүхэнэй, бүхы һурагшадай зэргэсүүлһэн аман гү, али бэшэмэл өөрын бодомжолготой зохеолго бэшэжэ;
- монологическа хэлэлгэ найнаар хэрэглэжэ, өөрынгөө һанамжа ойлгосотойгоор хэлэжэ, тэрэнээ ойлгуулжа, баримталжа, хамгаалжа;
- түсэб табижа, тэрэ тоодо тезиснэ түсэб, литературна-критическэ статьянуудаар конспект бэшэжэ;
- нэгэ гү, али хэдэн материалнууд дээрэ үндэһэлэн, литературна темээр элидхэл, соносхол (сообщени) гү, али реферат бэлдэжэ;
- үзэһэн зөхеолоор гү, али хэдэн зохеолнуудаар проблемнэ шэнжэтэй аман ба бэшэмэл бодомжолготой зохеолго, тэрэ тоодо зэргэсүүлһэн характеристикэ зохеожо, мүн литературна ба публицистическэ темэнүүдээр бодомжолготой зохеолго бэшэжэ;
- литературны асуудалнуудаар бэшэһэн хүдэлмэринүүдээр тезисүүды ба конспектнүүды табижа;
- бэеэ даагаад уншаһан номоор, хараһан кинофильмүүдээр, теледамуулгануудаар, зүжэгүүдээр, уран зурагуудаар, шагнаһан хүгжэмөөр рецензи гү, али һанамжа бэшэжэ;
- уншаһан номой справочна аппарат, мүн литературна терминүүдтэй словарь, шэнэ толинууды хэрэглэжэ г.м.

Нуралсалай сэдэбүүдэй түсэб

№	Үзэхэ хубинууд болон сэдэбүүд	Үгтэһэн саг	Тэрэнэй тоодо			Нураг шадай өөһэ дөө хэхэ хүдэлмэ ридэ багсаам жалжа үгтэһэн саг
			хэшээл нүүд	Практическа ажал нууд	шалгалтын ажал нууд	
1.	Буддын шажанай зохёолнууд	1	1			
2	Үльгэрэй далай	1	1			
3	Үльгэрэй далайе модондо ниилэгшын шүлэг	1	1			
4	20-дохи зуун жэлэй эхин үеын буряад литература	1	1			
5	Доржо Банзаров тухай шүлэг	1	1			
6	Ерэнсэй ехэ үбгэн. Сагай дүрбэн уларил. (шүлэг)	1	1			
7	20-дохи зуун жэлэй эхин үеын литература	1	1			
8	Н.Г.Балдано “Энхэ-Булад баатар”	4	3			1
9	Ж.Тумунов “Нойrhoо һэриһэн тала” (роман)	5	4			1
10	Х.Намсараев. Зохёохы зам.	1	1			
11	“Тайшаагай ташуур” (зүжэг)	4	3			1
12	Х.Намсараев. “Үүрэй толон”(роман)	7	5	1		1
13	А.Бальбуров. Зохёохы зам.	1	1			
14	“Зэдэлээтэ зэбэнүүд”(роман)	7	5	1	1	

15	Ж.Балданжабон. Зохёохы зам.	1	1			
16	“Сэнхир хаданууд”(роман)	8	6	1		1
17	Ч.Цыдендамбаевай уран хайханай юртэмсэ	1	1			
18	“Холо ойрын түрэлнүүд”	6	5	1		
19	Д.З.Жалсараевай уран хайханай юртэмсэ	1	1			
20	“Газар дэлхэйн дуунууд”(шүлэгүүдэй цикл)	3	1	1		1
21	Н.Г.Дамдиновой уран хайханай юртэмсэ	1	1			
22	“Мүшэтэ харгы” (сонедүүдэй гүрлөө)	1		1		
23	Шэлдэй Зангиин дуун. (шүлэглэхэн домог)	1	1			1
24	Д.А.Улзытуевай уран хайханай юртэмсэ	1	1			
25	“Ая ганга”(шүлэгүүдэй баглаа)	2	1	1		
26	Шоно Баатарай дуун.	1	1			
27	Буряад романай уран хайханай юртэмсэ	2	2			
28	Буряад шүлэглэмэл зохёолнуудай хүгжэлтэ	2	2			
29	Буряад зүжэглэмэл зохёолнуудай хүгжэлтэ	2	2			

5. Нуралсалай методическа хэрэгсэлнүүд

1. Буряад литература: учебник 11 класс М.В.Батуева, М.Р.Балданова, Б.Д.Цыдыпова, Т.Т.Сыжилова У-Ү.,Бэлиг, 2015
2. Буряад литература: хрестомати 11 класс. 2 хубитай М.Р.Балданова, Б.Д.Цыдыпова, Т.Т.Сыжилова У-Ү.,Бэлиг 2015
3. Буряад хэлэ, литература заалгын зарим асуудалнууд болон ерээдүйн хараа бодолнууд. – У-Ү, 2008
4. Буряад нургуулиин программа. Буряад литература 5-11 классууд. У-Ү, 2009
5. Б.Б.Батоев. Уран зохеолнуудые 5-11 классуудта зааха тухай. У-Ү, 2002
6. Х. Дармаева. Буряад литератураар тестнүүд. – У-Ү, 2003
7. О.Б.Бадмаева. Мүнөө үеын хэшээл, 2010 он

6. Хэрэглэхэ литература:

- 1 . Буряад литература: учебник 11 класс М.В.Батуева, М.Р.Балданова, Б.Д.Цыдыпова, Т.Т.Сыжилова У-Ү.,Бэлиг, 2015
- 2 Буряад литература: хрестомати.11 класс 2 хубитай М.Р.Балданова, Б.Д.Цыдыпова, Т.Т.Сыжилова У-Ү.,Бэлиг, 2015
- 3 Х. Дампилова. Буряад литератураар тестнүүд. – У-Ү, 2003
- 4 Г.О.Туденов. Бурятское стихосложение.